

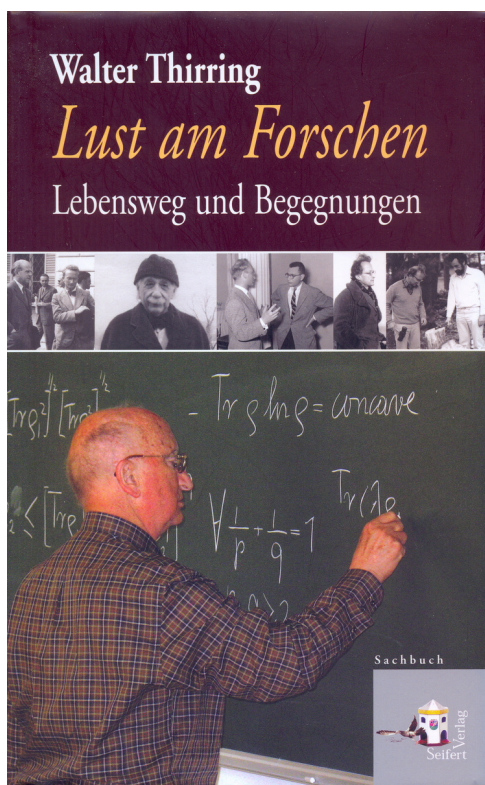
Walter Thirring, Lust am Forschen – Lebensweg und Begegnungen, Seifert Verlag, Dunaj, 2008, 288 strani + zgoščenka.

Avtorja knjige, ki jo predstavljamo, smo spoznali že v Obzorniku za matematiko in fiziko, **57**, št. 4 (2010) na straneh 144–146, kjer smo predstavili knjižico *Einstein entformelt*, ki sta jo napisala Cornelia Faustmann in Walter Thirring. V njej skušata bralcem čim enostavneje pojasniti Einsteinovo teorijo relativnosti. Medtem smo izvedeli, da je Cornelia uspešno doktorirala, Walter Thirring, rojen leta 1927 na Dunaju, pa je prejel častno maturitetno listino na gimnaziji, ki jo je nekoč začel obiskovati pa je zaradi druge svetovne vojne nikoli ni dokončal.

Tokrat pa predstavljamo Thirringovo avtobiografijo, katere naslov in podnaslov pomenita *Želja po raziskovanju – življenjska pot in srečanja*.

Avtor bralcu že na začetku pojasni, da ni ravno leposlovni pisatelj in da bo zato njegov jezik razmeroma preprost. To praktično pomeni, da nam res ni treba znati posebno visoke nemščine, pa se knjigo že da kar prijetno prebirati, in to brez večjih težav.

Avtor najprej opiše izvor svojega priimka in svojo družino. Njegov oče, Hans Thirring (1888–1976), je bil tudi pomemben avstrijski teoretični fizik. Leta 1938–1945, od priključitve Avstrije k Tretjemu rajhu do konca druge svetovne vojne, so bila za Walterja *ukradena mladost*. Starejši brat Harald je izginil v vojni vihuri neznano kje, očeta so zaradi njegovih pacifističnih nazorov in odobravanja Einsteinove in Freudove teorije prisilno upokojili, Walterja pa kot še ne šestnajstletnega leta 1943 vpoklicali za pomočnika v protiletalski obrambi. Takoj po vojni je bil kot nemški vojak nekaj let v francoskem ujetništvu, tako da ni mogel maturirati. Imel pa je veliko srečo,

da se mu je ob splošnem pomanjkanju ljudi s fizikalnim znanjem uspelo vključiti v delo na univerzi v Innsbrucku. Razmere so se sčasoma uredile, tako da je leta 1949 kljub formalno nedokončani gimnaziji, a z dovolj znanja matematike in fizike, lahko doktoriral na Dunaju. Najbolj so ga pritegnile teorija relativnosti, kvantna fizika, kvantna elektrodinamika in kvantna teorija polja.

Njegova pot je potem šla hitro navzgor. Krajši čas je delal in raziskoval v Dublinu, Glasgowu, Göttingenu, Zürichu, Bernu, Princetonu, na slovitom MIT-u, v Seattlu, na Dunaju in v Ženevi. Za svoje najplodnejše obdobje si šteje leta od 1959 naprej. Leta 1971 se je dokončno vrnil na Dunaj, kjer je veliko napora vložil v ustanovitev Schrödingerjevega inštituta.

Na svoji življenjski poti se je osebno spoznal s pomembnimi fiziki, kot so na primer Erwin Schrödinger, Albert Einstein, Werner Heisenberg, Wolfgang Pauli, Robert Feynman, Elliott Lieb, Murray Gell-Mann, Arnold Sommerfeld, Guido Beck, Felix Ehrenhaft, pa tudi z drugimi osebnostmi, kot je bil na primer dunajski kardinal Franz König. Thirring se je upokojil leta 1997.

V Thirringovi knjigi ne najdemo samo veliko osebnih avtorjevih spominov in ne spoznamo le njegove splošne razgledanosti, ampak izvemo tudi veliko o pomembnih fizikih, ki so ogromno pripomogli k sodobnemu znanstvenemu pogledu na svet, in nasploh dobimo dober pregled nad tem, kaj se je v fiziki pa tudi v matematiki dogajalo v 20. stoletju. Knjiga se konča s poglavjem *Kaj je prineslo raziskovanje?*, kjer je na kratko razloženo prav to.

Thirring je avtor oziroma soavtor več fizikalnih knjig, ki so na voljo tudi v nekaterih naših knjižnicah. Spomnimo, da ima okoli 150 znanstvenih objav, številna mednarodna odlikovanja, med drugim Eötvösovo medaljo (1967), Schrödingerjevo nagrado (1969), Planckovo medaljo (1978), častni doktorat Univerze Comenius v Bratislavi (1994) in Poincaréjevo nagrado (2000). Thirringova druga velika ljubezen pa je glasba. Morda je ravno zato opisani knjigi dodana zgoščanka s posnetki njegove komorne glasbe, ki so jo izvedli ob njegovem 80. rojstnem dnevu na Dunaju.

Marko Razpet